

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาพเป็นสิ่งที่สื่อความหมาย ที่มนุษย์รู้จักใช้กันมาเมื่อประมาณ 25,000 ปีมาแล้ว แม้ในปัจจุบันภาพยังเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อความหมาย ส่งสารให้เข้าใจซึ่งกันและกันตลอดมา สำหรับการใช้อุปกรณ์การสอนเท่าที่เป็นมาตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบันนั้น ส่วนใหญ่มักจะเน้นการใช้ภาพเป็นสื่อสำคัญเช่นกัน ทั้งที่เป็นภาพเขียนและภาพถ่าย : (เปเร็อง กุมุท , 2519) ด้วยเหตุผลที่ว่า รูปภาพมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนมาก เพราะช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ด้วยประสาทตา มนุษย์ทุกคนจะรับรู้แบบรูปธรรมทางจักษุสัมผัสได้มากถึงร้อยละ 75 เมื่อเปรียบเทียบกับ การรับรู้จากประสาทสัมผัสอื่น (Edgar Dale, 1957) ภาพทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่อง (ละเมียด ลิมอักษร, 2519)

วิวัฒนาการการสื่อความหมายให้เข้าใจด้วยภาพ ในสมัยอดีตเริ่มต้นจากภาพเขียนลายเส้นธรรมดา ในการสื่อความหมาย พัฒนาเป็นภาพเขียนที่มีสีสันลักษณะเหมือนธรรมชาติ ต่อมาในศตวรรษที่ 10 ชาวอาหรับผู้หนึ่ง ชื่อ อัลฮาเซิน (Alhazen) แห่งเมือง บัสซารา (Basra) ได้ค้นขึ้นมาในเช้าวันหนึ่ง ในเต็นท์ของเขา ซึ่งมีรูเล็ก ๆ บนผนังเต็นท์ และปรากฏมีภาพกลุ่มของบุคคลบนผนังอีกด้านหนึ่งของเต็นท์ที่ล่าแสงส่องลอดรูเล็ก ๆ นั้นไปตกอยู่ (วารินทร์ วัศมพิพรหม, 2529) อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีก ได้เคยบันทึกไว้ว่า ถ้าเราทำให้ห้อง ๆ หนึ่งมืด ปล่อยให้แสงเข้าไปทางรูเข็มเล็ก ๆ ถือกกระดาศขาวห่างจากรูเข็มประมาณ 6 นิ้ว ก็จะปรากฏภาพหัวกลับและเรียกภาพที่เกิดขึ้นนี้ว่า ภาพจากรูเข็ม (Pinhole Image) (สุภาณี กอสุวรรณศิริและสุมิตรา หันตยาภรณ์, 2531) และนั่นเองก็คือจุดเริ่มต้นของการเขียนภาพด้วยแสง ซึ่งต่อมาพัฒนาเป็นกล้องออบสคูรา (Obscura) เป็นภาษาอิตาลี หมายถึง ห้องมืด มีลักษณะเป็นห้องมืดเจาะรูให้แสงผ่านมากระทบฉาก ปรากฏเป็นภาพหัวกลับ ใช้ประโยชน์ในการเขียนภาพโดยให้จิตรกรเข้าไปเขียนในห้องมืดนั้น กล้องชนิดนี้เป็นแบบฉบับของกล้องถ่ายภาพแบบแรกและถูกทำให้เล็กลง รวมทั้ง มีการคิดค้นในการที่จะบันทึกภาพจริงเก็บไว้ มากกว่าการเขียน

ภาพ โจเซฟ ไนซ์พอร์ เนียพซ์ (Joseph Nicéphore Niépce) และ ดาแกร์ (Daquerre) ได้คิดค้นการบันทึกภาพถ่ายสำเร็จและคงภาพที่บันทึกอยู่ได้ เป็นภาพถ่ายแรกของโลกคือภาพ "The Artist's Studio" ในปี ค.ศ. 1837 ใช้เวลาถ่ายนานถึง 8 ชั่วโมง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้การถ่ายภาพใช้เวลาอันน้อยลง ในสมัยรัชกาลที่ 5 ยอร์จ อีสแมน (George Eastman) ได้นำเอาเซลลูลอยด์ มาใช้เป็นฟิล์มถ่ายรูป และใช้กันมาจนถึงปัจจุบันนี้ (เอนก นาวิกมูล, 2530)

จากภาพถ่ายธรรมดาได้ถูกประยุกต์ให้เป็นภาพเคลื่อนไหว หรือภาพยนตร์ โดยเริ่มต้นจากนักแสวงโชคชาวอังกฤษ ที่เข้ามาตั้งรกรากในรัฐแคลิฟอร์เนียชื่อ เอ็ดเวิร์ด ไมบริดจ์ (Edward Muybridge) มีอาชีพเป็นช่างภาพ ใน ค.ศ. 1872 ผู้ว่าการรัฐแคลิฟอร์เนีย คือ เลแลนด์ สแตนฟอร์ด (Leland Stanford) ซึ่งเป็นเจ้าของคอกม้า ได้ท้าพนันกับคู่แข่ง 25,000 ดอลลาร์ ว่า ในการควบวิ่งของม้า นั้น จะมีเวลาหนึ่งที่ขาทั้งสองของม้าจะลอยขึ้นเหนือพื้นดิน โดยจ้างให้ไมบริดจ์พิสูจน์ข้อเท็จจริง ไมบริดจ์ใช้เวลาคิดถึง ปี ค.ศ. 1877 โดยนำเอากล้อง 12 ตัว เรียงรายไว้ข้างทางวิ่งซึ่งเชือกเล็กๆ ขวางทางวิ่งไว้ อีกข้างหนึ่งผูกติดกับชัตเตอร์ ให้ม้าวิ่งผ่านกล้องถ่ายรูปทั้ง 12 ภาพ นำภาพมาไปติดวงล้อหมุน แล้วฉายด้วยแมจิกแลนเทิร์น ทำให้เห็นการเคลื่อนไหวของม้า นั้น เป็นจุดเริ่มต้นของภาพยนตร์ ซึ่งต่อมา โทมัส อัลวา เอดิสัน (Thomas Alva Edison) นักประดิษฐ์ชาวอเมริกัน ก็ได้นำความคิดมาพัฒนา จนกระทั่งปี ค.ศ. 1888 ยอร์จ อีสแมน (George Eastman) ผลิตฟิล์มเซลลูลอยด์ขึ้นมา เอดิสันจึงนำเอาฟิล์มของอีสแมนมาทดลอง จนสามารถประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพยนตร์เครื่องแรกของโลกได้สำเร็จ ในปี ค.ศ. 1889 เรียกชื่อว่า "Kinetograph" และภาพยนตร์เรื่องแรกคือ "Fred Ott's Sneeze" อันเป็นการถ่ายทำภาพยนตร์ในระยะเด็ชคือ ขนาดภาพปานกลางค่อนข้างใกล้ (Medium Close-up) กระทั่งถึงสมัยของกริฟฟิธ (Griffith) ได้พัฒนาการถ่ายทำภาพยนตร์ โดยให้มีการจับภาพในระยะต่างกันทั้งชุดทีเดียว นับแต่ใกล้มาก (Extreme Close-up) ไปจนถึงไกลมาก (Extreme Long shot) เพราะเขาได้ค้นพบว่า การจัดองค์ประกอบของภาพในแต่ละเฟรม โดยคำนึงถึงขนาดของภาพที่จัดตามบทบาทของผู้แสดง จะมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ดูมากกว่า จะบันทึกภาพในลักษณะเดียวกับการแสดงละครบนเวที นอกจากนี้ ในเรื่องของจังหวะของการตัดต่อภาพแต่ละภาพให้ต่อเนื่องกันนั้น เขาพบว่า

การตัดภาพอย่างเฉื่อยช้าจะให้ความรู้สึกเงียบสงบ และเรียบเรื่อย ขณะที่การตัดต่อภาพอย่างกระทันหันรวดเร็ว จะสร้างความรู้สึกรวดเร็ว เร้าใจ เพิ่มความรู้สึกรวดเร็ว อีกทั้งการเสนอภาพแทนตาตัวละคร จะเป็นการเล่าความรู้สึกนึกคิดความสนใจของตัวละครนั้นด้วย (เขาวินท์ เชษฐรัตน์, 2529) ลักษณะของภาพแทนการเล่าความรู้สึกนึกคิดที่ผ่านมาในอดีต ทางภาพยนตร์จะเรียกว่า ภาพย้อนอดีต (Flashback)

ดอกดิน ภัณฑามาลย์ (2534) กล่าวถึงการใช้ภาพย้อนอดีตในภาพยนตร์ที่ตนเองสร้างว่า นิยมใช้ภาพย้อนอดีตเป็นสีซีเปีย ทำได้โดยเอากระดาษแก้วสีเหลืองอ่อนปิดไว้หน้ากล้องขณะที่ถ่ายทำ บางครั้งก็ใช้ภาพย้อนอดีตที่มีลักษณะภาพนุ่ม (Soft) โดยการใช้ผ้าขาวบางปิดไว้หน้ากล้องขณะถ่ายทำ และเมื่อต้องการให้มีขอบฟุ้งก็จะใช้ผ้ามุ้งเจาะรูตรงกลางปิดหน้ากล้องแทน เหล่านี้เป็นวิธีที่ใช้กันมาในอดีต ปัจจุบันมีการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยเข้ามาช่วยการสร้างภาพย้อนอดีตได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

สมบูรณ์สุข นิยมศิริ (2534) หรือเป็ยก โปสเตอร์ นิยมการใช้ภาพย้อนอดีตที่เป็นสีเหมือนจริงตามธรรมชาติ แต่นำไปลดค่าความตัดกันของสี (Contrast) ให้อ่อนลงโดยวิธี Pre-Flash หรือ Pre-Fog คือการนำฟิล์มไปฉายแสงบางส่วนก่อน แล้วจึงนำมาถ่ายทำอีกครั้ง จะได้ภาพที่มีสีอ่อนนุ่มไม่มีสีเข้มจัดเลย เพื่อนำไปใช้เป็นภาพย้อนอดีตต่อไป ภาพย้อนอดีตอีกแบบหนึ่ง ที่นิยมใช้คือ วิธีการย้อมภาพให้เป็นสีต่างๆสอดคล้องกับอารมณ์ของเรื่อง

พรพจน์ กนิษฐเสน (2534) ใช้ภาพย้อนอดีตที่เป็นสีซีเปียมาก ด้วยเหตุผลเพื่อให้ผู้ชมเกิดความแตกต่างในภาพย้อนอดีตกับภาพอื่นๆที่เกิดในเนื้อเรื่องที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ความรู้สึกของสีซีเปียที่แลดูเหมือนภาพเก่า จะช่วยให้คนดูเกิดความรู้สึกว่าเป็นภาพที่ย้อนเวลาไปในอดีตนั่นเอง นอกเหนือจากการใช้ภาพเพื่อย้อนอดีตแล้วยังสามารถใช้เสียงในการย้อนความรู้ของผู้ไปสู่อดีตได้เช่นกัน

พิศาล อัครเศรณี (2534) กล่าวถึงการใช้ภาพย้อนอดีตลักษณะต่างๆกับภาพยนตร์และวิดิทัศน์ว่า ขึ้นอยู่กับแนวของเรื่องนั้น ได้แก่ ภาพย้อนอดีตแบบสีซีเปียจะใช้กับภาพยนตร์

หรือวิดิทัศน์ที่มีเนื้อหาเข้มข้น ภาพย้อนอดีตแบบขาวดำใช้กับภาพยนตร์หรือวิดิทัศน์ที่มีเนื้อหา
 ลึกซึ้ง และภาพย้อนอดีตแบบสีธรรมชาติ หรือมีลักษณะภาพนุ่มขอบฟุ้ง หรือภาพไม่ค่อยชัด
 ใช้กับภาพยนตร์หรือวิดิทัศน์ที่มีเนื้อเรื่องอ่อนหวานสดใส

สมจริง ศรีสุภาพ (2534) โดยส่วนมากแล้วจะใช้ภาพย้อนอดีตที่เป็นสีธรรมชาติ
 หรือย้อมภาพย้อนอดีตนั้นให้เข้ากับโทนสีของเรื่อง การทำให้ภาพย้อนอดีตเป็นสีเหลืองอมแดง
 หรือสีซีเปีย โดยการนำฟิล์มที่ใช้ถ่ายกับแสงแดด (Day light) นำไปใช้ถ่ายภาพยนตร์ที่มี
 การจัดแสงโดยหลอดไฟ (Tungsten) เมื่อต้องการภาพย้อนอดีตเป็นสีฟ้า ทำได้โดยนำฟิล์ม
 ที่ใช้กับหลอดไฟ ไปใช้ถ่ายภาพยนตร์กลางแสงแดดแทน

ไพรัช สังวริบุตรและสยาม สังวริบุตร (2534) กล่าวถึงการใช้ลักษณะของภาพ
 ย้อนอดีตในละครโทรทัศน์ทุกเรื่องของดาราวิดิโอ จะนิยมการจางซ้อนภาพ (Dissolve)
 ไปเป็นภาพสีซีเปีย แล้วทำเสียงตัวละครให้ก้องกังวาล เหตุที่ใช้ภาพสีซีเปีย เพราะทำ
 ให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้น ภาพสีซีเปียจะทำให้ดูเสมือนภาพเก่า ผู้ชมจะสามารถ
 เต่าได้ว่าจากนี้ คือ ภาพย้อนอดีต แต่ในบางครั้งโทนสีของฉากต่างๆในละครสวยงามมาก
 ก็จะไม่ย้อมสีซีเปีย ปลอ่ยให้เป็นสีธรรมชาติเดิมนๆของฉาก แต่จะใช้เครื่องมือทำภาพพิเศษ
 ทำให้ภาพนั้นอ่อนนุ่มฟุ้งเล็กน้อย ขณะที่ยังทำเสียงตัวละครให้ก้องกังวาลเช่นเดิม

ปนัดดา ชนสภิตย์ (2534) กล่าวถึงงานละครโทรทัศน์ของบริษัทกันตนา มักจะ
 ใช้วิธีการจางซ้อนภาพเพื่อเข้าเป็นภาพย้อนอดีต ลักษณะของภาพย้อนอดีตนิยมใช้อยู่ 2 ลักษณะ
 คือ ภาพสีซีเปีย สำหรับละครประเภทที่มีเรื่องราวอยู่ในอดีต (Preiod) เช่น เรื่อง
 ขมั้นกับปูน หรือเชลยศึกดิ์ และอีกลักษณะหนึ่งคือภาพสีธรรมชาตินุ่มฟุ้ง สำหรับละครประเภท
 อื่นๆที่ไม่มีเนื้อเรื่องเกิดขึ้นในอดีต

โดยสรุปแล้ว ลักษณะของภาพย้อนอดีตที่นิยมใช้โดยทั่วไปมีอยู่ 4 แบบ คือ

1. ภาพสีเหมือนจริงทุกประการ
2. ภาพสีเหมือนจริงลักษณะภาพนุ่ม เป็นภาพอยู่ในความคิด ความฝัน

ของตัวละคร ลักษณะภาพเป็นภาพนุ่ม หรือมีกรอบภาพเป็นสีนุ่ม

3. ภาพสีซีเปีย (Sepia) หรือสีน้ำตาล เช่นเดียวกับภาพถ่ายที่เก็บไว้นาน ทำให้สารเกลือเงิน ทำปฏิกิริยากับออกซิเจนในอากาศ สีดำจึงเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ทำให้ภาพนั้นเปรียบเสมือนภาพเก่า (สมิตรา ชันตยาลงกต, 2525)

4. ภาพขาวดำ ให้ความรู้สึกของความเก่าสมัยยุคฟิล์มขาวดำ เมื่อเปรียบเทียบกับฟิล์มสี ทำให้ผู้ชมรู้และเข้าใจได้ง่ายว่าเป็นภาพย้อนอดีต

จากลักษณะทั้ง 4 แบบ ของภาพย้อนอดีตที่กล่าวมาแล้ว ควรจะมีการศึกษาว่า ลักษณะของภาพย้อนอดีตแบบใดที่ช่วยให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ดีที่สุด ถ้าเนื้อเรื่องของภาพยนตร์หรือรายการวิทยุทัศน์ที่มีภาพย้อนอดีตเหมือนกัน โดยที่ลักษณะของภาพย้อนอดีตและสี น่าจะมีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องแตกต่างกัน เพราะสีก่อให้เกิดผลในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความชอบ และความสวยงาม (Norman Ralph Huber and Hershenson Mouride, 1973) การใช้สีในภาพช่วยให้เกิดความเข้าใจและความจำได้มากกว่าภาพขาวดำ การจำนี้หมายถึงจำเรื่องราวของภาพได้ว่าเป็นอย่างไร ไม่ได้จำสีเพราะตัวสีเองนั้นอาจจำไม่ได้หรือจำผิด แต่เรื่องราวในภาพจะจำได้ดีขึ้น(กัทธ สธิกรกุล, 2523) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นทักษะและความสามารถทางสติปัญญาขั้นแรก ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ของแต่ละอย่างของการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถด้านการแปล การตีความหมายและการสกัดใจความสำคัญ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2526) จากกระบวนการสื่อสารของเดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo, 1960) กล่าวถึงสาร (Message) ที่ผู้ส่งพยายามถ่ายทอดให้แก่ผู้รับ จะต้องประกอบด้วยรหัสของสาร ในการวิจัยครั้งนี้คือภาพและเสียงจากวิทยุทัศน์ เนื้อหาของสารคือเรื่องราวที่ปรากฏในวิทยุทัศน์ และการจัดลำดับเรื่องราวของสารในคือการตัดต่อเรียงลำดับเนื้อเรื่อง แทรกภาพย้อนอดีตเข้าไปเพื่ออธิบายเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้รับสารได้ง่าย สนใจและตอบสนองผู้รับในที่สุด

เนื่องจากการวิทยุทัศน์เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในวงการศึกษา เนื่องจากราคาของอุปกรณ์ลดลง และปัญหาด้านเทคนิคน้อยลง ในการเรียนการสอน หากนำสื่อวิทยุทัศน์ใช้เป็นเครื่องมือช่วยสอนจะช่วยอำนวยความสะดวกได้อย่างมากมาย ช่วยในการสอนผู้เรียนจำนวนมากโดยคงไว้ซึ่งเนื้อหาเท่าเทียมกันหมด สามารถเปิดซ้ำได้หลายครั้ง (ลัดดา ศรีสวัสดิ์, 2530) และการฉายหรือเปิดซ้ำทำให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าไม่เปิดซ้ำ การแนะนำของครู

ก่อนการฉายจะช่วยผลการเรียนรู้สูงขึ้นอีกด้วย (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2526) การย้อนภาพไปในอดีตก็เพื่ออธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้ว ซึ่งอาจเป็นภาพเดิมที่ได้เสนอไปแล้วนำมาทบทวนให้ชมซ้ำอีกครั้ง ผู้ชมจะเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น หากนำภาพย้อนอดีตมาใช้ในวัดทัศนเพื่อการศึกษา ก็จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เนื้อหาวิชาในวัดทัศนนั้นสูงขึ้นด้วย เทคนิคในการใช้ภาพย้อนอดีตยังเป็นศิลปะอย่างหนึ่งของการตัดต่อภาพยนตร์หรือวัดทัศน ที่ทำให้ผู้ชมสนใจและติดตามชมภาพหรือเนื้อเรื่องนั้นอีกครั้งหนึ่งผู้ชมเกิดการเรียนรู้ที่สูงกว่า โดยไม่รู้สึغبื่อหน่าย มากกว่าการที่จะเปิดรายการวัดทัศนทั้งรายการซ้ำอีกครั้ง จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ ที่จะต้องชมภาพบางภาพที่ไม่ต้องการเน้นหรือสนใจอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการใช้ภาพย้อนอดีตในวัดทัศน มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี แต่ลักษณะของภาพย้อนอดีตมีอยู่หลายลักษณะดังที่กล่าวมาแล้ว แตกต่างกันทางด้านสี และลักษณะของภาพ อันเป็นสิ่งเร้าที่น่าจะมีผลต่อ การเรียนรู้ และความเข้าใจเนื้อเรื่องแตกต่างกันด้วย ผลงานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการผลิตวัดทัศนเพื่อการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบลักษณะของภาพย้อนอดีตในวัดทัศน 4 แบบ คือ ภาพสีเหมือนจริง ภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนุ่ม ภาพสีซีเปีย และขาวดำ ที่มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรี

สมมติฐานของการวิจัย

ลักษณะของภาพย้อนอดีตที่แตกต่างกันในวัดทัศน จะทำให้ความเข้าใจในเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรีแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่ไม่มีปัญหาเรื่องตาบอดสีและกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

2. การศึกษาค้างนี้เพื่อเปรียบเทียบการใช้ภาพย้อนอดีตในวิถีทัศน์ 4 แบบ คือ
 - 2.1 ภาพสีเหมือนจริง
 - 2.2 ภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนุ่ม
 - 2.3 ภาพสีซีเปีย
 - 2.4 ภาพขาวดำ
3. ความเข้าใจในเนื้อเรื่อง ที่ปรากฏในรายการวิถีทัศน์

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรบางตัวที่ควบคุมได้ยาก และอาจมีผลทำให้การวิจัยไม่สมบูรณ์ เนื่องจาก

1. ในปัจจุบัน ผู้กำกับภาพยนตร์ไทย และรายการวิถีทัศน์ ส่วนใหญ่นิยมใช้ภาพย้อนอดีตเป็นภาพสีซีเปีย ผู้ชมอาจเกิดการเรื้อนรื้ออยู่ก่อนแล้วว่า ถ้าเป็นภาพสีซีเปียแล้วจะต้องเป็นภาพย้อนอดีต เนื่องจากได้ชมในภาพยนตร์ไทย หรือรายการวิถีทัศน์มากกว่าแบบอื่น ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมบางคนอาจมีความคุ้นเคยอยู่แล้วสามารถเข้าใจเนื้อเรื่อง แต่ละฉาก แต่ละตอนได้ดี การทำแบบทดสอบจึงได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ชมภาพย้อนอดีตแบบอื่น ที่ไม่คุ้นตาหรือได้ชมบ่อยนัก
2. การวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาปริญญาตรี จากสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพียง 4 แห่ง และในเขตต่างจังหวัด เพียง 2 แห่งเท่านั้น เนื่องจากเป็นการยากในการติดต่อขอใช้อุปกรณ์ สถานที่และเวลาในการทดลอง ซึ่งจำเป็นต้องควบคุมสภาพแวดล้อมของห้องทดลอง และสภาพของเครื่องมืออุปกรณ์ด้านวิถีทัศน์เพื่อไม่ให้เกิดการผิดเพี้ยนของสี ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างในเขตต่างจังหวัดมากกว่ากลุ่มในกรุงเทพ เพราะสามารถควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ได้ดีกว่า
3. การสร้างเครื่องมือวิจัยด้านวิถีทัศน์ในการวิจัยครั้งนี้ ยังขาดอุปกรณ์ในการถ่ายทำที่สมบูรณ์ สถานที่ถ่ายทำอยู่ในชนบท มีกำลังไฟฟ้าจำกัด ทำให้ระบบภาพและเสียงไม่สมบูรณ์มากนัก ผู้วิจัยเลือกใช้นักแสดงอาชีพและดนตรีประกอบ เพื่อช่วยให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์ขึ้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของภาพย้อนอดีต (Flashback) หมายถึง ภาพที่มีการแสดงหรือเหตุการณ์ที่ตัดต่อสอดแทรกเข้ามาในเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อแสดงให้เห็นว่า เป็นการแสดงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต หรือเกิดขึ้นก่อนหน้าเพื่อบอกเหตุผล หรือความทรงจำ หรือความคิดคำนึงของตัวละครในเรื่องด้วยภาพ และมีส่วนสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน โดยทำเป็น 4 แบบ คือ

1.1 ภาพสีเหมือนจริง เป็นภาพสีตามธรรมชาติ

1.2 ภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนํม เป็นภาพสีตามธรรมชาติทำกรอบภาพให้เป็นสีขาวนํมพุง

1.3 ภาพสีซีเปีย เป็นภาพย้อนสีซีเปีย ด้วยเครื่องตัดต่อภาพวิดีโอ

1.4 ภาพขาวดำ เป็นภาพสีขาวดำ

2. วิดิทัศน์ หมายถึง รายการแสดงทางโทรทัศน์ที่ถูกบันทึกในแถบวิดีโอ

3. ความเข้าใจเนื้อเรื่อง หมายถึง ความสามารถของผู้ชมรายการวิดีโอที่ ใช้ลักษณะของภาพย้อนอดีตต่างกัน สามารถรับรู้ จดจำและอธิบายเรื่องราวในภาพย้อนอดีตได้ว่าเป็นอย่างไร ไม่ได้จำสีของภาพย้อนอดีตนั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบลักษณะของภาพย้อนอดีต ที่แตกต่างกันในรายการวิดีโอ ที่มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรี

2. เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้ลักษณะของภาพย้อนอดีตในรายการวิดีโอ เพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรี

3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะของภาพย้อนอดีตในรายการวิดีโอหรือภาพยนตร์ ที่มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องของกลุ่มตัวอย่างประชากรอื่นต่อไป